

Dmitrij Alekszandrovics Prigov

Moszkva és a moszkvaiak (1982)

(részletek)

Előhang

Lássuk be, hogy a Pétervár- (Leningrád-) témát az orosz költészet kellő mélységében és adekvát módon még nem aknázza ki korunk poétikai és történetfilozófiai kritériumainak megfelelően. Jelen könyv az első kísérlet, hogy lefektessük a módszertani alapokat, melyek lehetővé teszik a Moszkva-téma költői eszközökkel történő feltárását korunk történetfilozófiai fogalmai szerint. Meglehet, hogy mint minden első kísérlet, ez is már születése pillanatában anakronizmussá válik. Ez esetben legyen a mi nagy, közös Pétervár- emlékművünk a felvilágosodott Moszkva.

Mikor Moszkva még farkasként kóborolt
 A Moszkva-menti erdők sűrűjében...
 Mert csak aztán tért észre ő – hoppá! – csak aztán
 Jámborult meg s lett prima főváros belőle
 Aztán szült gyermeket egész rakásnyit
 Újfajta rajt, hófehér-fogút – a moszkvait! –
 Fajok között az egyetlenegy, mely égbe lát
 Hol láthatatlan résből vad láng lövell ki
 S terjedni kezd oszloppá sűrűsödve
 És egyre nő, tornyosul, majd szétterülve megfagy
 Az égbe rántva föl magához minden őslakót
 Áll Moszkva, áll – és moszkvai sehol

* * *

S ez Moszkva itt, tűnt életem korából –
 Lenin-mauzóleum, Lenin-sugárút
 És persze Kreml, Vnukovó, Kis-Színház s a Bolsoj!
 S egy Rendőr is, posztján ki áll szoborként.
 Tavasszal itt virágba szökken minden
 A parkban alma, meggy, ákác és orgona
 Meg georgina, mályva, jácint
 S a fű, a rét, a gyepek – erdők és hegyek
 Az ég felhőkben csügg le – és lenn a föld piheg.
 S ott messze, távol – ó sárgák, s négerrek:
 A jogfosztott világ! – távol, távol, és mégis szívközelben!
 És közben Moszkva nő, lélegzik, egyre terjed
 Varsóig ér már, Prágáig, Párizsig
 És nő tovább, New York is Moszkva már,
 És mindenütt csak ő van, ameddig szemhatár lát –
 Mindenütt Moszkva, Moszkva népe van csak
 Hol Moszkva nincs, ó, pusztá úr csupán az

* * *

Mert mind, mert mind csak bántsa őt, csak bántsa
 Rámászik német, francúz, ráront kínai,
 S ragadná torkon már-már!
 És akkor ő egyszer csak így fakad ki: „Igen, ez én vagyok!”
 Azok meg ott kővé merednek rögtön
 S hőkölve iszkolnak vissza: curük, curük!
 S csak otthon, magukhoz térve aztán nyögnek fel szédelegve:
 Hah! Moszkva! Moszkva! Ó drága Drang nacht Osten!
 S rohannak vissza rá megint mogorván – s megint kővé
 merednek]

Így megy ez ki tudja már mióta –
 Isten úgy látszik óvja Moszkvát

* * *

Ó hányféle népet láthatsz Moszkva-szerte
 Itt őshonos polákot, ott grúzt és németet
 És van mongol is, van kínai, örmény, asszír s van zsidó
 Ó mert csak aztán – aztán szóródtak szerteszéjjel innen
 Mindenfelé a nagyvilágban s alkottak maguknak államot
 A Sárga tenger partján, a Kaukázuson túl, és igen, Júdeában
 S Európa-szerte s az Új Világban is, s az ördög tudja még hol
 De szent őshazájuk földjét nem feledve
 Vissza-visszakéredzkednek hozzá
 És az ősi Moszkva gyengéd cirógatással fogadja vissza őket
 Bár van, kit nem fogad
 Mert nem jött el még idő
 Mert úgysem értenék meg
 Vagy nem szolgáltak még rá
 Nem nőttek fel ehhez

* * *

Midőn e helyt a régi Róma állott
 Alkotva törvényt s erős államot –
 Tógában járt-kelt Moszkva népe
 Babérkoszorús tömegben hömpölyögve a szenátus felé
 Most incifinci szoknyák meg kéklő farmerek
 De irigységére bősüzt külvilágnak
 Az öltözék alól mely furcsamód modern
 A szív dörömböl most is – a büszke moszkvai

* * *

Mikor megint letartóztatások söpörtek végig a világon
És ment a kuláktalanítás meg a genocídium
Nos akkor a vész elől menekvők – köztük zsidók
Oroszok, németek és kínaiból is sok
Titokban a Moszkva menti erdőségbe szöktek
Megalapítva Moszkva városát
De aztán hogy híre ment többé nem hallott róla senki
És élő moszkvait se láttak még sehol
Bár meglehet, az emberek ezt csupán hazudják
Meg aztán itt e furcsa név is – Moszkva Moszkva

(Fordította: Szilágyi Ákos)

Moszkva, 1940-Moszkva, 2007

